

ETKİNLİK ADI: Biruni

ALAN ADI: Fen

YAŞ GRUBU: 60-72 Ay

ALAN BECERİLERİ:

Fen Alanı:

FBAB5. Operasyonel tanımlama yapma

KAVRAMSAL BECERİLER:

KB2.15. Yansıtma Becerisi

KB2.15.SB1. Deneyimi gözden geçirmek

KB2.15.SB2. Deneyime dayalı çıkarım yapmak

KB2.15.SB3. Ulaşılan çıkarımları değerlendirmek

EĞİLİMLER:

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB1.2.Kendini düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB2.Motivasyonunu ayarlamak

SDB1.2.SB2.G4. Katıldığı etkinliğe dikkatini verir.

Değerler:

D13. Sağlıklı Yaşam

D13.3. İnsan sağlığını önemsemek

D13.3.3. Hastalıklardan korunma yollarını bilir.

Okuryazarlık Becerileri:

OB1.Bilgi Okuryazarlığı

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Fen Alanı:

FAB.5. Fene yönelik olay ve olguları operasyonel/işevuruk olarak tanımlayabilme

FAB.5.c. Bitkilerin diğer canlılar tarafından kullanımına ait çıkarımlarını uygun örnekler vererek açıklar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Sözcükler: Bitki çayı

Materyaller: Biruni'nin fotoğrafı, Biruni'nin ilgilendiği bilim dallarının görselleri, nane, limon, zencefil, tarçın, kış çayı için çeşitli bitkiler, üç-dört adet kırılmayacak materyalden yapılmış şeffaf kavanoz ve ölçü kaşığı

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Sınıf, açık hava

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

ETKİNLİKLER

Sınıfa Biruni'nin büyük bir fotoğrafı ve ilgilendiği bilim dallarıyla ilgili görselleri asılır. "Çocuklar Biruni, gök bilim, matematik, doğa bilimleri, coğrafya ve tarih alanlarındaki çalışmalarıyla ünlü bir bilim insanıdır. Güneş'in Dünya'ya olan uzaklığı ile ilgili hesaplamalar yaptı. Güneş'in hareketlerinden, mevsimlerin başlangıcını belirledi. Bitkiler ve ilaç yapımıyla ilgili bir kitap yazdı. Bitkilerle karışım yaparak birçok hastalığa ilaç hazırladı" denir. Biruni'nin hayatını anlatan bir dijital içerik izlenir. Belgeselin izlenmesinin ardından çeşitli sorular sorularak çocukların belgeselden neler öğrendiklerini anlatmaları istenir

ETKİNLİKLER	<p>(OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak, kendi cümleleri ile aktarmak). Ardından “Sağlığımızı korumak için ve hastalıklardan korunmak için neler yapabiliriz?” diye sorulur. Hastalandıklarında doğal yöntemlerle tedavi olabilecekleri söylenir (D13.3.3. Hastalıklardan korunma yollarını bilir.). Ardından çocuklara evde neler yapılabileceği sorulur. Annelerinin ya da babalarının onlar için hazırladığı çayların veya yiyeceklerin neler olduğu hakkında sohbet edilir (FAB.5.c. Bitkilerin diğer canlılar tarafından kullanımına ait çıkarımlarını uygun örnekler vererek açıklar, KB2.15.SB2. Deneyime dayalı çıkarım yapmak.). Daha sonra, çocuklara Barış Manço’nun “Nane Limon Kabuğu” adlı şarkısı açılır. Bu şarkı baştan sona dinlendikten sonra beraberce nane limon çayı yapacakları söylenir. Şarkıda geçen bitkilerin isimleri sorularak malzemelerin isimleri hatırlanır. Sınıf üç gruba ayrılır. Çocuklar ellerini yıkadıktan sonra, her grup bir kırılmayacak materyalden yapılmış şeffaf kavanoz ve bir ölçü kaşığı alır. Kış çayı yapmak için çocuklar masalarına geçerler. Gerekli malzemeler çocukların masasına bırakılır. Çocuklar bu malzemelerden onlara söylenen miktarda kırılmayacak materyalden yapılmış şeffaf kavanozlara koyarlar (SDB1.2.SB2.G4. Katıldığı etkinliğe dikkatini verir, E3.1. Odaklanma.). Ardından kırılmayacak materyalden yapılmış şeffaf kavanozu sallayarak içindeki bitkilerin birbiriyle karışması sağlanır. Çocuklarla hazırlanan bitki karışımı mutfakta demlenir. Her çocuğa bir bardak verilir. Çocuklar çaylarını içerler. Çay hakkında tadının nasıl olduğu, hangi bitkileri kullandıkları, hangi hastalıklara iyi geldiği, hasta olmadan da hastalanmamak için içilebileceği ile ilgili sohbet edilir. “Daha önce buna benzer çay içtiler mi? Evlerinde anneleri ya da babaları böyle bir çay hazırladı mı?” gibi sorularla sohbet zenginleştirilir (KB2.15.SB1. Deneyimi gözden geçirmek, KB2.15.SB3. Ulaşılan çıkarımları değerlendirmek.). Sonrasında karışım küçük poşetlere konur, çocuk sayısınca eşit miktarda paylaşılması için çocuklara rehberlik edilir. Çocuklar eve giderken kalan çaylarını yanlarında götürürler.</p>
DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none"> • Biruni’nin hangi bilim dallarıyla ilgilendiğini hatırlıyor musunuz? Bu bilim dalları nelerdi? • Bugün Biruni hakkında neler öğrendiniz? • Sağlığımızı korumak ve hastalıklardan korunmak için neler yapabiliriz? • Barış Manço’nun “Nane Limon Kabuğu” adlı şarkısında hangi bitkilerin ismi geçiyor? • Yaptığımız çaya hangi bitkilerden koyduk? • Demlediğimiz çayı beğendiniz mi? Tadı nasıldı? • Bir sonraki etkinlikte hangi bilim insanını tanımak istersiniz?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Bitki çaylarının içeriğinde hangi vitamin ve minerallerin olduğu araştırılabilir. C, B ve K vitaminlerinin hangi bitkilerde olduğu keşfedilebilir. Vitamin ve mineral kavramları dijital kaynaklardan araştırılıp oyun hamurları ile taklit edilerek somutlaştırılabilir. Üretilen bitki çayları küçük buz küplerine konularak yazın da tüketilmek üzere saklanabilir. Kedi, köpek, kuş gibi hayvan dostlarımızın sularına da eklenebilir. Süreçte ‘erime, donma’ kavramlarına dikkat çekilebilir.

Destekleme: Biruni’nin hayatını ve çalışmalarını anlatan resimli kitap okunabilir. Etkinlikte kullanılan tüm görsellerin büyük boylarda ve kontrast zemin üzerine hazırlanmasına dikkat edilebilir. Çocukların kurutulmuş bitkilerin kokusunu ve dokusunu birebir deneyimlemeleri sağlanabilir. Çocukların bireysel özellikleri dikkate alınarak gruplar oluşturabilir. Geri bildirim ve yönlendirmelerle çocuklara destek olunabilir. Değerlendirme sorularının sayısı azaltılarak etkinlik basitleştirilebilir ya da farklı zamanda değerlendirme yapılarak etkinlik daha küçük parçalara ayrılabilir.

AİLE / TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Hazırlanan bitki karışımı eve gönderilir. Çocuklar hazırladıkları bitki karışımını aileleriyle demleyerek sohbet eşliğinde içerler.

Toplum Katılımı: Sınıfa sağlık ocağından bir hekim davet edilerek onunla hastalıklardan nasıl korunabileceklerine dair söyleşi gerçekleştirilir.